

Dohled v oblasti kapitálových trhů

Michal Radvan

Zásady dohledu

- Zásada adekvátní regulace
- Zásada maximálního pokrytí rizik
- Regulace v rámci pravidel Evropské unie

Cíle dohledu

- Ochrana investorů
- Rozvoj kapitálového trhu
- Osvěta a informovanost veřejnosti

Cílem naopak není:

- Zabránit selhání každého jednotlivého subjektu
- Suplovat funkci orgánů činných v trestním řízení

Rizika

- Selhání statutárních orgánů
- Podvodu
- Nevhodnosti nabízeného instrumentu
- Poklesu kurzu

Typy dohledu

- Dohled na individuálním základě
- Dohled na konsolidovaném základě

Osoby podléhající dohledu

- Obchodník s CP, makléř a podobná zahraniční osoba
- Investiční zprostředkovatel a osoba využívající služeb investičních zprostředkovatelů
- Emitent CP
- Burza a organizátor mimoburzovního trhu
- Provozovatel a účastník vypořádacího systému
- Centrální depozitář a účastník centrálního depozitáře + další osoby vedoucí evidenci CP
- Provozovatel tiskárny CP
- Institucionální investor
- Další osoby podle § 135 odst. 1 PKT

Orgán vykonávající dohled

- ČNB vykonává dohled nejen nad dodržováním práv a povinností vyplývajících z PKT, ale i nad povinnostmi vyplývajících z jejích rozhodnutí
- Dožádání: ČNB má oprávnění požádat orgán dohledu hostitelského státu o provedení kontroly činnosti obchodníka s CP na území hostitelského státu; má právo provést kontrolu též sama po předchozím informování orgánu dohledu hostitelského státu; princip reciprocity

Sankce

- Opatření k nápravě podle povahy porušení a závažnosti
- Mimořádný audit
- Změna auditora
- Pozastavení činnosti
- Zákaz činnosti
- Pozastavení obchodování s CP
- Nucená správa
- Změna rozsahu povolení
- Odejmutí povolení
- Zákaz nebo pozastavení veřejné nabídky CP a její propagace

Z toho vyplývá...

- Osoba postižená sankcí musí informovat orgán dohledu o provedených opatřeních!

Pozastavení obchodování s CP

- Max. na 6 měsíců
- Kombinace pozastavení jen vybraných investičních nástrojů a jen vybraných částí regulovaného trhu nebo vše
- Rozhodnutí je vykonatelné dnem doručení
- Rozklad nemá odkladný účinek
- Nejtvrdší sankce, proto jen při hrozící velké hospodářské ztrátě nebo při závažném ohrožení zájmů investorů
- Účastníkem řízení je organizátor trhu, vlastníci investičních nástrojů, emitent – doručení vlastníkům formou veřejné vyhlášky

Nucená správa

- Týká se jen obchodníka s CP, provozovatele vypořádacího systému, burzy, organizátora mimoburzovního trhu, centrálního depozitáře
- Jen za opakované nebo závažné porušení nebo při ohrožení zájmů osob – zákazníků, hrozí-li nebezpečí z prodlení
- Subsidiární úprava v zákoně o bankách

Nucená správa - pokračování

- Zvláštní náležitosti rozhodnutí: důvod zavedení nucené správy, jmenování nuceného správce a údaje o jeho osobě, výše odměny (způsob stanovení) + splatnost, příp. omezení činnosti osoby, povinnosti pro správce
- Doručení společnosti a správci – vykonatelnost doručením správci
- Rozklad nemá odkladné účinky
- Veřejná informace: internet

Nucená správa - pokračování

- Zavedením nucené správy se pozastavuje výkon funkcí členů představenstva, působnost přechází na správce
- Správce přijme opatření ke zjednání nápravy, zajistí ochranu práv zákazníků a svolá valnou hromadu
- Valná hromada do 6 měsíců (1 roku) odvolá volené orgány a přijme opatření ke zjednání nápravy nebo společnost zruší
- Nucená správa skončí rozhodnutím ČNB, prohlášením konkurzu nebo jmenováním likvidátora

Změna rozsahu povolení

- Při závažném porušení zákona při výkonu určité činnosti, při závažném nebo opakovaném nedodržování předpokladů pro udělení povolení k činnosti
- Uplatňuje se i zásada dispoziční (na žádost)
- Forma: nové povolení, které ruší povolení stávající a kde je uveden nový rozsah povolených činností

Odnětí povolení, souhlasu, registrace

- Při prohlášení konkurz, zamítnutí návrhu na konkurz pro nedostatek majetku nebo při povolení vyrovnání obligatorně
- Při soudním nebo správním zákazu činnosti obligatorně
- Fakultativně: do 1 roku nezačala činnost, po 6 měsících nevykonává činnost, rozhodnutí bylo uděleno na základě nepravdivých a neúplných údajů, opakované nebo závažné porušování povinností, závažná změna skutečností rozhodných pro udělení povolení

Odnětí povolení, souhlasu, registrace - pokračování

- De dne odnětí povolení zákaz dalšího obchodování, jen vrácení majetku zákazníkům, vypořádání pohledávek a závazků
- Další žádost o povolení po 10 letech (neplatí při odnětí povolení na žádost, při odnětí z důvodu nevykonávání činnosti)
- Rozklad nemá odkladný účinek

Zahraníční osoby

- Nejdříve upozornění, pak informace k dozorovému orgánu domovského státu, pak teprve „české“ sankce
- V případě ohrožení zájmu investorů sankce ihned, doprovázené informací k orgánu domovského státu a ke Komisi

Burza

- ČNB může: kontrolovat burzovní obchody, účastnit se zasedání burzovní komory a výboru, pozastavit výkon rozhodnutí komory a výboru až na 7 dní, požadovat odstranění nedostatků, požadovat informace a doklady
- CNB rozhodne ve věci rozhodnutí komory či výboru, které pozastavila, do 7 dní

Dohled na konsolidovaném základě

- Sledování a regulace rizik u konsolidačních celků, jejichž součástí je obchodník s CP, za účelem omezení rizik, kterým je tento obchodník vystaven na základě své účasti v konsolidovaném celku
- Konsolidační celek: skupina ovládajícího obchodníka s CP, skupina finanční holdingové skupiny, skupina smíšené holdingové skupiny; celek tvoří min. 2 osoby
- Sankce: opatření k nápravě nedostatku, mimořádný audit, zakázat nebo omezit uzavírání obchodů

Správní delikty

- Rozčleněny pro jednotlivé účastníky kapitálových trhů a s ohledem na závažnost
- Obchodník s CP: až 10, resp. 20 mil.
- Investiční zprostředkovatel až 5 mil.
- Osoba používající služby zprostředkovatele až 5 mil.
- Burza: až 10, resp. 20 mil.
- Organizátor mimoburzovního trhu: až 10, resp. 20 mil.
- Provozovatel vypořádacího systému: až 10, resp. 20 mil.
- Účastník vypořádacího systému: až 10 mil.
- Centrální depozitář: až 10, resp. 20 mil.
- Účastník centrálního depozitáře: až 10 mil.
- Další osoby: až 10 mil.
- Zahraniční osoby poskytující investiční služby: až 10, resp. 20 mil.

Správní delikty - pokračování

- Narušení ochrany vnitřních opatření 10 mil.
- Manipulace s trhem včetně neoznámení podezření: 20 mil.
- V obou případech stejná sankce pro podnikatele i nepodnikatele
- + další sankce (pro makléře, fyzické osoby, nucené správce...)

Správní delikty - pokračování

- Osoby neplatí sankce, pokud prokáží, že vynaložily veškeré úsilí, aby zabránily porušení
- Přihlíží se k závažnosti, ke způsobu spáchání, k následkům a okolnostem – správní uvážení
- Prekluze 1 rok/5 let
- Projedná ČNB
- Vybere a vymůže FÚ, výnos jde do státní pokladny, pokuty obchodníků s CP do Garančního fondu
- Subsidiárně se použije zákon o přestupcích